

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Åtgärdsplan för sexuella trakasserier och för ett tryggare idrottsmiljö

Vilka åtgärder ska man vidta och vem ska man vända sig till när något händer på ett läger, landslagsresa, träningsläger eller under en arbetsresa?

Svenska Dövidrottsförbundet ställer sig helt och fullt bakom Riksidrottsförbundets policy vad gäller sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier får inte förekomma inom Svensk Dövidrott och alldeles speciellt inte bland minderåriga. Förbundet försöker vara uppmärksamma på om detta inträffar och kommer då att agera på lämpligt sätt om så sker.

Syftet med denna åtgärdsplan och vägledning är att motverka och förebygga trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier. Vägledningen ska underlätta för den utsatta och för den organisation eller verksamhet där trakasserier ägt rum.

För att läsa mer om vad sexuella trakasserier innebär, läs RF:s *policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier*.

Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten:

<https://www.rf.se/download/18.407871d3183abb2a6133ce/1665042791770/Policy%20och%20handlingsplan%20mot%20sexuella%20trakasserier.pdf>

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

VAD ÄR TRAKASSERIER PÅ GRUND AV KÖN OCH SEXUELLA TRAKASSERIER?

Följande definition är inspirerad av EU-kommissionens och JämO:s definitioner. Den är anpassad till idrottsrörelsens organisation och verksamhet.

- *Sexuella trakasserier betyder ovälkommet uppträdande av sexuell natur som kränker flickor och pojkar, kvinnor och män, vilka är aktiva, ideellt arbetande eller anställda inom idrottsrörelsen.*
- *Trakasserier på grund av kön avses ett uppträdande som kränker flickors och pojkars, kvinnors och mäns värdighet och som har samband med kön, vilka är aktiva, ideellt arbetande eller anställda inom idrottsrörelsen.*
- *Det viktigaste kännetecknet för trakasserier är att de är oönskade av den som utsätts för dem.*
- *Avgörande är den utsattas upplevelse, inte trakasserarens motiv.*

(Källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 4)

Några exempel på var trakasserier kan äga rum: i omklädningsrummet, under träningar eller tävlingar och mästerskap, mailutskick, sociala medier, samkväm m.m. (Sexuella trakasserier kan uppstå överallt).

Felet begås alltid av den som trakasserar. Den utsatta har rätt att reagera på och agera mot sådant denna anser är kränkande. Några sätt för den utsatta är:

- *Att markera att beteendet är oönskat genom att säga ifrån, eller be någon annan säga ifrån.*
- *Att söka stöd om det inte hjälper att säga ifrån. Att tala med någon i sin närhet som den utsatta känner förtroende för. I föreningen, specialidrottsförbundet och/eller på annan nivå inom idrotten finns personer att vända sig till, personligen eller genom ombud.*
- *Att skriva ned allt om det inträffade; datum, klockslag, vad som hände, eventuella vittnen och så vidare. Det är viktigt med bevismaterial om händelsen leder till en utredning. Den utsatta kan också beskriva sina upplevelser för någon närstående person som i sin tur kan skriva ner det inträffade.*
- *Den utsatta kan även skicka en video med information om händelsen på teckenspråk till Svenska Dövidrottsförbundet, eller till någon närstående person som i sin tur sammanfattar allt på videon.*

(källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 11)

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

ÅTGÄRDER VID TRAKASSERIER:

När trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier har skett anser Riksidrottsförbundet att följande ska vara vägledande i den kommande hanteringen:

- *Snabbhet*
- *Inhämtande av yttranden från alla parter*
- *Diskretion*
- *Uppföljning*

När en anmälan framförts eller en uppgift på händelse på annat sätt kommit till kännedom bör Svenska Dövidrottsförbundet och medlemsorganisationer skyndsamt ta upp den akuta situationen. Det är inte minst viktigt om parterna möts i den vardagliga verksamheten. Efter en samlad bedömning bör Svenska Dövidrottsförbundet besluta om den utpekade bör ta timeout tills frågan är utagerad. Den utpekade bör ges möjlighet att yttra sig innan beslut fattas.

På Riksidrottsförbundets hemsida finns viss information och rådgivning under vissa tider finns möjlighet att tala med en handläggare på RF som har kunskap om sexuella trakasserier. Det är emellertid svårt att ge generella råd eftersom varje fall är unikt.

(Källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 12)

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Rapport

Ideella/aktiva rekommenderas att rapportera till någon närstående person inom föreningen eller landslagsledningen där den utsatta är verksam eller till Svenska Dövidrottsförbundet. En rapport leder till en informell lösning (se nedan).

Anställda rekommenderas att rapportera till någon kollega, särskild utsedd person, någon i förbundsledningen eller sitt skyddsombud på arbetsplatsen. En rapport leder till en informell lösning (se nedan).

Formell anmälan

Ideella/aktiva anmäler i första hand till någon i den förening eller landslag där den utsatta är verksam, eller till Svenska Dövidrottsförbundet. En anmälan leder till formella åtgärder (se nedan).

Anställda anmäler till särskilt utsedd person, någon i förbundsledningen eller sitt skyddsombud på aktuell arbetsplats. En anmälan leder till formella åtgärder (se nedan).

En formell anmälan kan också lämnas direkt till JämO (Jämställdhetsombudsmannen).

Polisanmälan

Ideella/aktiva och anställda: Trakasserier av brottslig karaktär bör alltid polisanmälas (se nedan). Det betyder att Riksidrottsförbundet som intresseorganisation ej tar emot anmälningar av brottslig karaktär.

Då en rapport eller anmälan sker ska de handläggas efter Svenska Dövidrottsförbundets rutiner och eventuella riktlinjer. RF:s handlingsplan är ett stöd och en vägledning för detta.

Självklart underlättar det för den utsatta, den utpekade och för den som mottar anmälan om det finns enkel tillgång till information och rådgivning.

Alla idrottsorganisationer med anställda bör beakta att de omfattas av Jämställdhetslagen.

Nedan beskrivs de tre nivåerna:

- *Informell lösning (vid rapport)*
- *Formell åtgärd (vid formell anmälan)*
- *Polisanmälan*

(Källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 12–13)

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Informell lösning (efter en rapport om trakasserier)

Trakasserier är ett av de känsligaste problemen som kan uppstå på en arbetsplats eller inom en verksamhet, därför att företeelsen så nära berör den personliga integriteten.

Det är viktigt ur allas synvinkel att trakasserierna upphör omgående. Om trakasserierna inte upplevs och bedöms vara av allvarlig natur kan en informell lösning vara att föredra.

Exempel på informella lösningar kan vara muntliga varningar, tidsbegränsade avstängningar eller be personen lämna uppdraget.

Det kan i vissa fall ske enbart mellan de berörda parterna eller med/genom ombud. Även en styrelse eller arbetsledning kan välja denna väg.

Observera att det är den utsattes upplevelser som är avgörande, inte omgivningens tolkningar.

Barn och ungdomar rekommenderas att berätta om sina upplevelser för förälder och/eller annan vuxen person som denne har förtroende för. Barn och ungdomar har också olika jourtelefoner att tillgå (se vidare sista avsnittet).

En vuxen person som får kännedom om sexuella trakasserier/ övergrepp mot barn eller ungdom ska själv ta kontakt med barnets förälder och diskutera det inträffade. Finns det osäkerhet kring detta bör man först rådgöra med någon som har vana och/ eller kunskap rörande sådana frågor (se vidare sista avsnittet).

En vuxen aktiv, ideell ledare eller anställd som har utsatts för sexuella trakasserier rekommenderas att berätta om sina upplevelser för någon person på arbetsplatsen eller inom verksamheten och med honom eller henne diskutera det inträffade. På RF:s hemsida finns information om policy och handlingsplan samt möjligheter till rådgivning. Ni kan även kontakta Svenska Dövidrottsförbundet för rådgivning.

Det bör framhållas att en person som rapporterar om trakasserier inte därmed automatiskt ger en formell anmälan mot den anklagade. Mottagare av information om trakasserier ska iaktta **tystnadsplikt** om ej den utsatta begär något annat. Ett ofta fungerande sätt att få trakasserierna att upphöra är att klart och tydligt säga till den trakasserande att dennes handlande upplevs som ovälkommet och kränkande. Det kan framföras av den utsatte själv, genom närstående person eller annat ombud.

(**Källa:** Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 14)

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Formell åtgärd (efter en formell anmälan om sexuella trakasserier)

Om den informella hanteringen inte leder till någon förändring eller om inträffade trakasserier är av mer allvarlig natur bör formella åtgärder vidtas. Detta görs direkt av den utsatta eller genom ett ombud till denna. Finns det ingen utsedd person kan anmälan lämpligen ske till en chef eller en förtroendevald person inom den organisation där aktuellt trakasseri ägt rum. Utredningen ska ske snabbt och med respekt för både den utsatta och den anklagade. Den utsatta har alltid möjlighet att ta tillbaka sin anmälan.

Detta gäller i utredningsarbetet:

- Båda parter ska bli hörda och få utveckla sina argument och synpunkter
- Uppgifter som lämnas bör skrivas ner för kontroll sekretess ska beaktas så att parternas personliga integritet skyddas
- Namn och innehåll i anmälan får inte delges andra än dem som deltar i utredningen
- Om den anmälda anses skyldig kan eventuella sanktioner bli aktuella (se nedan)
- Formella åtgärder bör alltid planmässigt följas upp under en tid.

Detta för att garantera att trakasserier har upphört.

(Källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 15)

Polisanmälan

Om formella åtgärder inom idrotten inte är tillräckliga kan ärendet parallellt även drivas i domstol. Har trakasserier varit av så allvarlig art att de kan anses vara av brottslig karaktär bör det lämnas en åtalsanmälan vid lokal polismyndighet. En person som befins skyldig kan dömas till böter eller fängelse beroende på brottets omfattning och karaktär.

Uppföljning

Oavsett vilka åtgärder som vidtagits, är det viktigt att dessa följs upp för att kontrollera att trakasserier har upphört. Har det skett en formell anmälan ska arbetsgivaren eller idrottsorganisationen utföra denna kontroll.

Krishantering

Arbetsgivaren eller idrottsorganisationen bör så tidigt som möjligt bedöma om den utsatta är i behov av professionell samtalshjälp och i så fall rekommendera detta. Vid allvarigare och/eller återkommande former av trakasserier kan det vara nödvändigt att den skyldige bereds någon form av stöd för en beteendeförändring. Detta kan också villkoras som en del av de sanktionerna som eventuellt vidtagits. Varje utredning bör närmare överväga behov och utformning av ett sådant stöd. Har händelsen blivit allmänt känd i ett större sammanhang och därmed påverkat arbetslagets eller föreningens förutsättningar att fungera kan det finnas skäl att ge stöd också för detta. Det är emellertid av största vikt att beakta integritet och tystnadsplikt.

(Källa: Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten, s. 16)

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

KONTAKTLISTA:

Barn och Ungdomsjour på Teckenspråk:

<https://boujt.se>

E-post: info@boujt.se

(För er vuxna, ta kontakt med din närmaste dövteamet)

Riksidrottsförbundet

Idrottsombudsmannen

Tel.nr: 08-627 40 10

E-post: idrottsombudsmannen@rf.se

Visselblåsartjänst

Visselblåsartjänsten är ett alternativ då det av någon anledning inte är möjligt att ta ärendet till förening eller förbund – till exempel då en person inte vill eller vågar anmäla. Visselblåsarärenden kan exempelvis handla om ekonomiska oegentligheter, övergrepp eller trakasserier. Anmälan är anonym!

Anmälan: <https://report.whistleb.com/sv/riksidrottsforbundet>

Svenska Dövidrottsförbundets kanslipersonal:

Frej Fredman

Frej.fredman@dovidrott.se

SMS/Videosamtal: +4670 109 03 37

Sofia Lindevall

Sofia.lindevall@dovidrott.se

SMS/Videosamtal: +4676 777 22 30

Patrik Drivstedt

patrik.drivstedt@dovidrott.se

SMS/Videosamtal: +4670 091 21 21

Patrik Nordell

”Projekt Äkta Man?”

Patrik.nordell@dovidrott.se

Förbundsledningen

Alexandra Polivanchuk, ordförande

alexandra.polivanchuk@dovidrott.se